

El llenguatge

Un projecte descabdellat

El Diccionari Fabra admet per a l'adjectiu descabdellat, que prové del participi del verb descabdellar, els significats «sense cabdellar» i «en desordre, en confusió». Es, sens dubte, a partir d'aquest segon sentit que algun diccionari castellà-català proposa l'equivalència entre «descabdellado» i descabdellat. I, com a conseqüència, segurament, de tot plegat, veiem algunes vegades usat aquest adjectiu en expressions com «un projecte descabdellat», «una idea descabdellada», «un propòsit descabdellat»... És cal preguntar-nos, ¿és realment l'ús de l'adjectiu descabdellat en tots aquests casos?

Encara que l'adjectiu del castellà «descabdellado» i el del català descabdellat tenen, de comú, el significat «en desordre», el primer ha ampliat notablement l'extensió del seu camp de significació i ha adquirit el de «sense seny, fora de raó», que no sembla poder atribuir, sinó a causa de la influència del castellà i de la semblança formal dels dos mots, a descabdellat. En català existeix el verb descabdellar, amb el mateix valor que escabdellar (talment com existeixen les dobles formes desfullar i esfullar, desgranar i esgranar, despuntar i espuntar, etc), és a dir, despenjar. No deixa d'haverhi qui diu, algunes vegades, «un projecte descabdellat», «una idea descabdellada», expressions, en realitat, desproveïdes de sentit (com si diguéssim «un projecte despenjat»), i volent defugir, per tant, les quals, i emparant-se en la Informació de les obres de consulta que hem indicat, hom creu trobar una solució viable en l'adjectiu, tan semblant, descabdellat. Però un grup nominal com un projecte descabdellat més aviat hauria d'ésser interpretat com «un projecte desenvolupat», «exposat detingudament», «amb tots els detalls», d'acord amb el sentit figurat del verb descabdellar, amb que fuserem en frases com Els fets es van descabdellar tal com havíem previst o Durant el discurs va descabdellar totes les seves cees...

Sembla més enraonat, doncs, de recórrer a adjectius com absurd, irracional, desenraonat, desassenyat o torassenyat, per a qualificar projectes, idees, etc., que no tenen cap ni peus. I, naturalment, a aquesta mateixa locució arcaica tan popular: sense cap ni peus (o sense cap ni cantó).

Albert Jané